

การศึกษาการจ้ดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและ ความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคอัลฟา

A STUDY OF EARLY CHILDHOOD TEACHERS' ACTIVITIES THAT PROMOTE EARLY CHILDHOOD WELL- BEING AND SAFETY IN THE ALPHA ERA

คันธรส ภาผล^{1*}
Khantharot Papol^{1*}

Received : 24 May 2024

Revised : 6 August 2024

Accepted : 9 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจ้ดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคอัลฟา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจ้ดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคอัลฟา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจ้ดกิจกรรม 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจ้ดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและปลอดภัย 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและปลอดภัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี เขต 2 จำนวน 120 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.87 ทั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยมีการจ้ดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.15$, $S.D. = 0.93$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.62$, $S.D. = 0.60$) ด้านการจ้ดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $S.D. = 0.63$) ด้านการสังเกตวัดประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.20$, $S.D. = 1.08$) และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจ้ดกิจกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19$, $S.D. = 1.42$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจ้ดกิจกรรมของครูปฐมวัย / สุขภาวะ / ความปลอดภัย / เด็กปฐมวัย

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹ Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage, Pathum Thani Province

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: kxantharot@vru.ac.th

ABSTRACT

This research Objective was to study the dissemination of early childhood teachers that promote well-being and safety for early childhood in the Alpha era. 4 areas Including 1) knowledge and understanding about organizing activities 2) setting up the environment 3) Organizing activities that promote well-being and safety 4) Aspects of well-being and safety behavior assessment. The sample group used in this research were early childhood teachers under the Office of the Basic Education Commission Pathum Thani Province, Area 2, 120 people obtained from multi-stage random sampling. The instrument used in this research was a questionnaire with a Cronbach's alpha coefficient of reliability equal to 0.87. The data was analyzed by finding percentages. Arithmetic mean and standard deviation

The research results found that Early childhood teachers organize activities for early childhood teachers that promote well-being and safety for early childhood children. Environmental management Overall, it is at the highest level (M = 4.62, S.D. = 0.60). Organizing activities that promote health and safety Overall, it is at the highest level (M = 4.60, S.D. = 0.63). Observation and measurement of well-being and safety behavior Overall, it is at a high level (M = 4.20, S.D. = 1.08) and knowledge and understanding about organizing activities Overall, it was at a moderate level (M = 3.19, S.D. = 1.42) respectively.

Keywords: Early childhood teachers' activities / Well-Being / Safety / Early childhood

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) กรมอนามัย (2565) สถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาพในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา จากปัญหาเดิม เช่น อนามัยแม่และเด็ก โรคติดต่อต่าง ๆ การขาดสารอาหาร การขาดสุขาภิบาล และ สุขอนามัยที่ดี ได้ขับเคลื่อนไปสู่ปัญหาสุขภาพใหม่ ได้แก่ ไข้หวัดนก เชื้อไวรัสฮิบโบล่า โรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19: โควิด 19) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และสถานะสุขภาพของอายุ 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 87.41 ในปี พ.ศ. 2562 เป็นร้อยละ 84.5 ในปี พ.ศ. 2564 สำหรับพัฒนาการด้านสูงตีสมส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 58 ในปี พ.ศ. 2562 เป็นร้อยละ 62.6 ในปี พ.ศ. 2564 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 และแผนที่เกี่ยวข้องมีเป้าหมาย ให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถ ป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมเข้มแข็งจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น โดยตั้งค่า เป้าหมายของอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2566 - 2570 ทั้งนี้ จากผลการดำเนินงานตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมฯ พ.ศ. 2563 - 2565 พบว่า ในปี พ.ศ. 2564 เด็กอายุ 0-5 ปี มีภาวะอ้วนร้อยละ 9.3 จากเป้า 9.5

มีภาวะพอมร้อยละ 5.5 จากเป้า 5.5 มีภาวะเตี้ยร้อยละ 10.6 จากเป้า 12 ภาวะเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากผื่นผุ ร้อยละ 73.70 จากเป้า 73 โดยความมั่นคงด้านสุขภาพคือ การมีสุขภาพสมบูรณ์และเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุลทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ ซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านต่าง ๆ จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และเป็นรากฐานที่สำคัญของช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ หากเด็กปฐมวัยได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต พัฒนาการ และสุขภาพ จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560 โดย กรมอนามัย พบปัจจัยด้านสุขภาพ ได้แก่ การไม่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก ด้านโภชนาการ เช่น การกิน อาหารมื้อหลัก ด้านสภาพแวดล้อมและสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ได้แก่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านพฤติกรรมการเล่นของเด็ก ได้แก่ การเล่นกับเด็กอย่างมีคุณภาพ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัย การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับ การดูแลด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564) ดังนั้น การพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะช่วงปฐมวัย มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ

เด็กในยุค Generation Alpha หรือเด็กยุคเจนอัลฟา กำลังจะเติบโตมาเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยบุคลิกลักษณะที่แตกต่างจากเด็กรุ่นก่อน ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเฉลียวฉลาด ความเข้าใจ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ตามมาซึ่งการยึดติดเอาอุปกรณ์ดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ทำให้เด็กส่วนใหญ่มีความอดทนต่ำลง นอกจากนั้นเด็กยังมีปัญหาด้านสุขภาพทางกาย ทางจิตใจ ทางสังคม ทางสติปัญญา และทักษะชีวิตในด้านอื่น ๆ ส่งผลทำให้การเจริญเติบโตไม่เหมาะสม ดังนั้นบทบาทของครูในยุคเจนอัลฟาอาจไม่ใช่แค่ผู้สอนตามตำราเพียงอย่างเดียว แต่ครูยุคใหม่ควรมีบทบาทที่สามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเรื่องทักษะจำเป็นเพื่อต่อเติมให้พวกเขาอยู่ในสังคมนี้ได้ โดยมีภูมิทัศน์และคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ดังนั้นการจัดการเรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงไม่ใช่การเร่งเรียนเขียนอ่านการบังคับให้บวกลบ แต่เป็นการเรียนรู้สร้างประสิทธิภาพต่อการทำงานของสมองในระยะยาว คือการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และบรรยากาศ ที่อบอุ่น เป็นมิตร และปลอดภัย มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้คิด และจินตนาการ กิจกรรมที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อฝึกให้การรับรู้มีความละเอียด ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการ 7 ด้าน คือ การเคลื่อนไหวและสุขภาพทางกาย พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา พัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการด้านจริยธรรม และพัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ ที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) การส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยที่ดีควรปลูกฝังและสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในวัยอนุบาล ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กและเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ให้ความรู้เด็กในเรื่องความปลอดภัยรวมทั้งสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็กด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้งนี้กลุ่มโรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดภัยขึ้น และขยายผลสู่โรงเรียนอื่นภายใต้โครงการเด็กไทยปลอดภัยอีกด้วย (เปมิกา ไทยชัยภูมิ, 2561)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคอัลฟ่า เพื่อเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จังหวัดปทุมธานี ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 159 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จังหวัดปทุมธานี ในปีการศึกษา 2566 โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน แต่เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อเพิ่มความมั่นใจในเรื่องของอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่กำหนดค่าที่ยอมรับได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (Kaemkate, 2012) ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 120 คน แต่เนื่องจากศึกษากับกลุ่มครูจะมีการอัตราการตอบกลับประมาณร้อยละ 60 (Wiersma & Jurs, 2005) อีกทั้งเพื่อชดเชยแบบสอบถามที่อาจไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับการตอบกลับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 120 คน จากกำหนดขนาดตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดกรอบการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 65 โรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนมา 45 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

ขั้นที่ 2 สุ่มครูปฐมวัย จาก 45 โรงเรียน ที่สุ่มได้จากขั้นที่ 1 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะได้ตัวอย่างครูปฐมวัยจำนวนทั้งสิ้น 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ มีจำนวน 9 ข้อ และแบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย มีจำนวนด้านละ 10 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย จำนวนข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ชุด ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ที่ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นตามหลักการออกแบบการวัดตัวแปร (measurement design) โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานประมาณค่าการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย เป็นแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ (ตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึง 5) โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual-response format) (Withkin, 1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย มีจำนวนด้านละ 10 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย 4) ด้านการประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย จำนวนข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) จำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์พิจารณาข้อรายการที่มีคุณภาพและใช้ได้ คือ จะต้องมียุทธศาสตร์ IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ผลการพิจารณาพบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อ และคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) แบบวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามเกณฑ์ของ Nunnally (1967) ที่กำหนดให้มีค่ามากกว่า 0.70

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นของครูปฐมวัย นำมาเสนอแนะสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัยในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตัวอย่าง โดยส่งเอกสารด้วยระบบออนไลน์ ใช้ระยะเวลาประมาณ 30 วัน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อมูลตอบกลับคืนมาจำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นจำนวนที่ยอมรับได้ ซึ่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555) จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดกรอบการวิเคราะห์ในการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย ตามหลักการจัดกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม การดูแลส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัย และหลักการสังเกตวัดประเมินพฤติกรรมสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษาการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในจังหวัดปทุมธานี นำมาจำแนกข้อมูล และประมวลผลให้เป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์หาร้อยละ การแจกแจงความถี่ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยมีการส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมาตราประมาณค่ามี 5 ระดับ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับความคิดเห็นดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยมีการแปลความหมายดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติของครูปฐมวัยในรายการข้อนั้น
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูปฐมวัยในรายการข้อนั้น
อยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูปฐมวัยในรายการข้อนั้น
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูปฐมวัยในรายการข้อนั้น
อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมในรายการข้อนั้น
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของครู

ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี เขต 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 99.17 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.83 ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 95 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่สอนระดับชั้นอนุบาล 3 คิดเป็นร้อยละ 52.50 สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นอาคาร 2 ชั้น เป็นปูน คิดเป็นร้อยละ 51.66 สภาพห้องน้ำส่วนใหญ่ อยู่ภายนอกห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.83 สภาพห้องรับประทานอาหารทั้งหมดอยู่นอกห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 และสภาพพื้นห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นพื้นปูน คิดเป็นร้อยละ 91.67

2. ผลการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติของครูปฐมวัย		
	M	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย			
1.1 ท่านศึกษาค้นคว้าอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทั้งกาย จิตใจ สังคม และปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย	3.75	1.13	ระดับมาก
1.2 ท่านศึกษาค้นคว้าอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	3.83	0.98	ระดับมาก
1.3 ท่านสามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทั้งกาย จิตใจ สังคม และปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยให้ผู้อื่นเข้าใจได้	3.70	0.98	ระดับมาก
1.4 ท่านสามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยให้ผู้อื่นเข้าใจได้	4.05	0.81	ระดับมาก
1.5 ท่านรู้วิธีการช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ	3.86	0.80	ระดับมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะ และความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติของครูปฐมวัย		
	M	S.D.	แปลความหมาย
1.6 ท่านสามารถช่วยเหลือเมื่อเด็กโดนไฟดูด	2.74	1.59	ระดับปานกลาง
1.7 ท่านสามารถทำ CPR (ปั๊มหัวใจ) ให้เด็กปฐมวัย	2.27	1.44	ระดับน้อย
1.8 ท่านสามารถติดต่อประสานหน่วยงานมาช่วยเหลือ เด็กเมื่อเกิดอุบัติเหตุ	3.68	1.36	ระดับมาก
1.9 ท่านได้รับรางวัลหรือใบประกาศเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทั้งกาย จิตใจ สังคม และปัญญา สำหรับเด็กปฐมวัย	2.04	1.28	ระดับน้อย
1.10 ท่านได้รับรางวัลหรือใบประกาศเกี่ยวกับการดูแล ความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	2.03	1.21	ระดับน้อย
รวม	3.19	1.42	ระดับปานกลาง
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย			
2.1 ท่านเตรียมจัดมุมต่างๆในห้องเรียน สะอาด ปลอดภัย มีพื้นที่ให้เด็กเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ	4.64	0.52	ระดับมากที่สุด
2.2 ท่านเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่สะอาด ปลอดภัย ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กรรไกรปลายมนทำศิลปะ เป็นต้น	4.68	0.55	ระดับมากที่สุด
2.3 ท่านตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ที่ชำรุด และซ่อมแซม	4.62	0.52	ระดับมากที่สุด
2.4 ท่านจัดครุภัณฑ์ที่มีน้ำหนัก เช่น โต๊ะครู แท่นทับกระดาษ ตู้เก็บเอกสาร ไว้อย่างปลอดภัย มีที่หุ้มกันกระแทกมุมทุกมุม	4.33	0.87	ระดับมาก
2.5 ท่านจัดเก็บสายไฟอย่างปลอดภัย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ ปลั๊กไฟ เป็นต้น	4.63	0.57	ระดับมากที่สุด
2.6 ท่านตรวจสอบพัดลม เครื่องปรับอากาศ เช็ดทำความสะอาด และการชำรุดของอุปกรณ์การใช้	4.54	0.58	ระดับมากที่สุด
2.7 ท่านจัดมุมส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจสำหรับเด็ก ปฐมวัย เช่น มุมนิทาน มุมศิลปะ มุมดนตรี เป็นต้น	4.73	0.55	ระดับมากที่สุด
2.8 ท่านจัดมุมที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ บ่อน้ำ บ่อทราย	4.59	0.74	ระดับมากที่สุด
2.9 ท่านจัดสื่ออุปกรณ์ที่เด็กสามารถหยิบใช้และเก็บได้เอง	4.71	0.46	ระดับมากที่สุด
2.10 ท่านจัดพื้นที่การนอน / การรับประทานอาหารเป็น สัดส่วน และสะอาด	4.78	0.48	ระดับมากที่สุด
รวม	4.62	0.60	ระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะ และความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติของครูปฐมวัย		
	M	S.D.	แปลความหมาย
3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย			
3.1 ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตาและอวัยวะต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมผ่าน การเล่น	4.77	0.42	ระดับมากที่สุด
3.2 ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่	4.77	0.48	ระดับมากที่สุด
3.3 ท่านให้เด็กฝึกการขับถ่ายเป็นเวลา และ ทำความสะอาดอย่างถูกต้อง	4.64	0.58	ระดับมากที่สุด
3.4 ท่านฝึกให้เด็กการเอาตัวรอดจากภัยอันตรายต่าง ๆ เช่น ฝึกการหนีไฟ ฝึกการออกจากรถตู้เมื่อติดอยู่ในรถ เป็นต้น	4.13	0.88	ระดับมาก
3.5 ท่านให้เด็กนอนหลับเป็นเวลา และระยะเวลา ที่เหมาะสมในการนอนหลับตอนกลางวัน	4.77	0.53	ระดับมากที่สุด
3.6 ท่านฝึกให้เด็กแปรงฟันหลังรับประทานอาหารเช้า กลางวัน และวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง	4.78	0.48	ระดับมากที่สุด
3.7 ท่านให้เด็กดื่มน้ำสะอาด 7 - 8 แก้ว ต่อวัน	4.48	0.59	ระดับมาก
3.8 ท่านให้เด็กดื่มนม อย่างน้อย วันละ 2 ถ้วย	4.37	0.79	ระดับมาก
3.9 ท่านตอบสนองทางบวกทันทีเมื่อเด็กร้องไห้ แสดงอาการตกใจ อาการเสียใจ อาการกลัว เป็นต้น	4.55	0.58	ระดับมากที่สุด
3.10 ท่านชื่นชม ให้กำลังใจเด็ก และสอนให้เด็กให้ ตระหนักถึงภัยอันตรายต่าง ๆ	4.73	0.44	ระดับมากที่สุด
รวม	4.60	0.63	ระดับมากที่สุด
4. ด้านการสังเกตวัดประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย			
4.1 ท่านสังเกตและจดบันทึกการเจริญเติบโต น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ของเด็กเป็นรายบุคคล	4.74	0.44	ระดับมากที่สุด
4.2 ท่านสังเกตและจดบันทึกการรับประทานครบ 5 หมู่ ของเด็กเป็นรายบุคคล	4.38	0.72	ระดับมาก
4.3 ท่านสังเกตและจดบันทึกการขับถ่ายของเด็ก เป็นรายบุคคล	3.53	1.29	ระดับมาก
4.4 ท่านสังเกตและจดบันทึกพัฒนาการ 4 ด้าน ของเด็กเป็นรายบุคคล	4.63	0.66	ระดับมากที่สุด
4.5 ท่านนำผลการบันทึกมาปรับปรุงพัฒนาการให้ ส่งเสริม สุขภาวะและความปลอดภัยมากขึ้น	4.55	0.78	ระดับมากที่สุด
4.6 ท่านสังเกตและจดบันทึกอัตราการนอนหลับของเด็ก เป็นรายบุคคล	3.98	1.12	ระดับมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะ และความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติของครูปฐมวัย		
	M	S.D.	แปลความหมาย
4. ด้านการสังเกตวัดประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย			
4.7 ท่านสังเกตและจดบันทึกอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็ก ปฐมวัย เช่น ทกล้ม ตกเก้าอี้ ของมีคมบาด ตกน้ำ ไฟดูด หมากัด เป็นต้น	3.69	1.40	ระดับมาก
4.8 ท่านสังเกตและจดบันทึกการดื่มน้ำ ดื่มนม ของเด็กเป็นรายบุคคล	4.08	1.11	ระดับมาก
4.9 ท่านสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมเด็กที่มีอาการ ผิดปกติ และส่งรายงานให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.22	1.08	ระดับมาก
4.10 ท่านสังเกตและจดบันทึกการเล่นของเด็ก เป็นรายบุคคล	4.14	1.10	ระดับมาก
รวม	4.20	1.08	ระดับมาก
รวมทั้งหมด	4.15	0.93	ระดับมาก

ตารางที่ 1 พบว่า การจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.15$, $S.D. = 0.93$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ($M = 4.62$, $S.D. = 0.60$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ($M = 3.19$, $S.D. = 1.42$) อยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19$, $S.D. = 1.42$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูสามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.05$, $S.D. = 0.81$)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.62$, $S.D. = 0.60$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูสามารถจัดพื้นที่การนอน การรับประทานอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาดอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.48$)

ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $S.D. = 0.63$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูสามารถฝึกให้เด็กแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันและวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.48$)

ด้านการประเมินพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.20$, $S.D. = 1.08$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูสังเกต

และจัดบันทึกการเจริญเติบโต น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะของเด็กเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.74$, $S.D. = 0.44$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคอัลฟ่า ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จังหวัดปทุมธานี ในปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 99.17 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.83 ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 95 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่สอนระดับชั้นอนุบาล 3 คิดเป็นร้อยละ 52.50 สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นอาคาร 2 ชั้น เป็นปูน คิดเป็นร้อยละ 51.66 สภาพห้องน้ำส่วนใหญ่อยู่ภายนอกห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.83 สภาพห้องรับประทานอาหารทั้งหมดอยู่นอกห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 และสภาพพื้นห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นพื้นปูน คิดเป็นร้อยละ 91.67 สอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ (2554) โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย ควรเป็นอาคารชั้นเดียว แต่หากเป็นอาคาร 2 ชั้น มีช่องลูกกรงบันไดระยะห่างไม่เกิน 17 เซนติเมตร เพื่อกันเด็กพลัดตก ควรมีบันไดที่ไม่ลาดชัน มีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัย สถานที่สะอาด อากาศถ่ายเท ไม่มีเสียงดังรบกวน บริเวณที่นอน บริเวณรับประทานอาหาร บริเวณจัดกิจกรรมเด็ก ควรแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหารที่สะอาดไม่มีแมลง หนู ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคมาสู่ อาหาร ส่วนห้องน้ำ พื้นไม้ลิ้น โดยห้องส้วม 1 ที่สำหรับเด็ก 10-12 คน โถส้วมมีขนาดเล็กเหมาะสมสำหรับเด็ก ห้องมีแสงสว่าง ถ่ายเทอากาศและระบายน้ำดี มีอ่างล้างมือและตู้ก่อนและหลังการใช้ มีมาตรการความปลอดภัย เช่น การติดตั้งปลั๊กไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าสูงจากพื้น 1.5 เมตร ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ สารเคมีทุกชนิด ของใช้ที่มีคม เก็บมิดชิดในที่ปลอดภัย

2. ผลการวิจัยการจัดการกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวม พบว่า ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จังหวัดปทุมธานี ในปีการศึกษา 2566 เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยครูปฐมวัยมีการปฏิบัติที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.15$, $S.D. = 0.93$) โดยครูปฐมวัยมีการปฏิบัติที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ($M = 4.62$, $S.D. = 0.60$) อยู่ในระดับมากที่สุด และครูปฐมวัยมีการปฏิบัติที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ($M = 3.19$, $S.D. = 1.42$) อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นกับเด็กจากการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมกับการส่งเสริมด้านสุขภาวะทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ

สติปัญญา จากการได้รับโภชนาการที่ดี การดูแลสุขภาพอนามัย การมีโอกาสพักผ่อน เล่น การปกป้องคุ้มครองจากการเจ็บป่วย และบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ตลอดจนการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย และถูกสุขอนามัย

ทั้งนี้ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยรายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19$, $S.D. = 1.42$) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ในการเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ครูควรได้รับการพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ เทคนิควิธีการจัดประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้สอน และบุคลากรปฐมวัย ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.05$, $S.D. = 0.81$) สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) บทบาทของครูปฐมวัยที่มีความสามารถในการอธิบายถ่ายทอดให้เด็กและผู้อื่นเข้าใจได้อย่างดีด้วยสื่อและกิจกรรมผ่านการเล่นที่ใช้ในการถ่ายทอด และครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุดคือ ครูได้รับรางวัลหรือใบประกาศเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย ($M = 2.03$, $S.D. = 1.21$) ทั้งนี้เกิดจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละปีงบประมาณไม่มากนักที่จัดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลต่อการได้รับรางวัลหรือใบประกาศของครูปฐมวัย นอกจากนี้ครูปฐมวัยรู้วิธีช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดอุบัติเหตุต่างๆ และการช่วยเหลือเมื่อเด็กโดนไฟดูด อยู่ในระดับน้อย ทางสถาบันควรส่งเสริมการให้ความรู้และความเข้าใจรวมทั้งทักษะวิธีการช่วยเหลือเด็กเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่างๆและวิธีการช่วยเหลือเด็กโดนไฟดูดให้กับครูปฐมวัย

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.62$, $S.D. = 0.60$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสามารถจัดพื้นที่การนอน การรับประทานอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาด อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.48$) สอดคล้องกับ สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2567) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ความปลอดภัย ความปลอดภัยโปร่งภายในห้องเรียน การใช้พื้นที่อเนกประสงค์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือพื้นที่นอกอาคาร จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความเครียดที่ลดน้อยลง จึงทำให้สามารถช่วยกระตุ้นความอยากเล่น และอยากเรียนได้มากขึ้น และจากแบบสอบถามทุกโรงเรียนแบ่งโซนรับประทานอาหารและการปูที่นอนเป็นสัดส่วนและสะอาด

ครูปฐมวัยสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุดคือ ครูจัดครุภัณฑ์ที่มีน้ำหนัก เช่น โต๊ะครู แท่นที่บกระดาศ ตุ๊กเก็บเอกสาร ไว้อย่าง

ปลอดภัย มีที่หุ้มกันกระแทกมุ่มทุกมุม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, $S.D. = 0.87$) ทั้งนี้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564) ระบุว่าพื้นที่ใช้สอยต้องสะอาด คำนึงถึงความปลอดภัย และเพียงพอ เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่ สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนัง หรือพื้น อย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้ นั้น ล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุมที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วย วัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก ดังนั้นครูปฐมวัยควรจัดครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่ความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย

3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย

จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $S.D. = 0.63$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ครูสามารถฝึกให้เด็กแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันและวิธีการแปรงฟันที่ถูกวิธี อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.78$, $S.D. = 0.48$) สอดคล้องกับ สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย (2556) ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทั้งในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึก ให้เด็กรู้จักแปรงฟัน ตนเอง และเรียนรู่ว่าการแปรงฟันเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นประจำทุกวัน เมื่อเด็กแปรง ฟันเป็นประจำ จะเคยชินกับการมีสภาพช่องปากสะอาด ทำให้เกิด การเรียนรู้ว่า การแปรงฟันเป็นสิ่งที่จะต้อง ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำ วัน และจะพัฒนาเป็นสุขนิสัย เมื่อ เติบโตใหญ่ ผลดีของการแปรงฟันหลังอาหารยังช่วย ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุและ เหงือก อักเสบ

ครูปฐมวัยดูแลส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำ ที่สุดคือ ครูฝึกให้เด็กเอาตัวรอดจากภัยอันตรายต่างๆ เช่น ฝึกการหนีไฟ ฝึกการเอาตัวรอดจากรถตู้ เมื่อติดอยู่ในรถ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.13$, $S.D. = 0.88$) สอดคล้องกับ Missouri Department of Elementary and Secondary Education (2009) ได้เสนอกิจกรรมในการส่งเสริมความปลอดภัย ในเด็ก โดยครูต้องฝึกซ้อมสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอและฝึกซ้อมจนคุ้นชินเมื่อพบสถานการณ์ จริงจะสามารถเอาตัวรอดได้

4. ด้านการสังเกตพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย

จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยมีการสังเกตพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.20$, $S.D. = 1.08$) โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูสังเกตและจดบันทึกการเจริญเติบโต น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะของเด็กเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.74$, $S.D. = 0.44$) สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ครูมีบทบาทหน้าที่ในการสังเกต พัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย และควรบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะของ เด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินการเจริญเติบโตของเด็กว่า อยู่ในสภาวะปกติหรือไม่ นอกจากนี้ ยังควรเปรียบเทียบผลการประเมินพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กว่าล่าช้ากว่าพัฒนาการของเด็กปกติ ทั่วไป หรือไม่ หากพบว่าพัฒนาการหยุดชะงักหรือถดถอยลง หรือมีการพัฒนาที่ล่าช้าห่างจากวัยมาก ก็ถือได้ว่าเป็นสัญญาณเตือนถึงความบกพร่องทางพัฒนาการที่อาจเกิดขึ้นได้

ครูปฐมวัยมีการสังเกตพฤติกรรมสุขภาวะและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด คือ ครูสังเกตและจดบันทึกการขับถ่ายของเด็กเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($M = 3.53$, $S.D. = 1.29$) ทั้งนี้เกิดจากระยะเวลาในการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมในแต่ละวันของครู ครูมีภาระหน้าที่ หลากหลายทั้งประเมินพัฒนาการรายวัน ทั้งบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ อาจส่งผลต่อการสังเกตและ บันทึกการขับถ่ายของเด็ก และจากการข้อมูลที่ศึกษาเด็กส่วนใหญ่มักขับถ่ายที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน อาจมีการสื่อสารให้ผู้ปกครองร่วมกันสังเกตการขับถ่ายที่บ้านเพิ่มเติม สอดคล้องกับ จีรวรรณ สาคร และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2563) พบปัญหาการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนละอออุทิศ ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการประเมินได้ตามแผนที่วางไว้ ครูบางส่วน พบปัญหา ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง และครูบางส่วนพบปัญหาในการสรุปและแปลผลข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาสภาพจริงในการจัดกิจกรรมการพัฒนาสุขภาวะและความปลอดภัยของครูปฐมวัย
2. ควรประชาสัมพันธ์การเก็บรวบรวมข้อมูลทุกช่องทางเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่รวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัยที่ส่งเสริมด้านความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ควรส่งเสริมด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะและความปลอดภัยของครูปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กรมอนามัย. (2565). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)**. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน กรมอนามัย. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://planning.anamai.moph.go.th/th/strategy-plan/4229#wow-book/15>. (2566, 10 สิงหาคม).
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **คู่มือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเด็กไทยสุขภาพดี**. นนทบุรี: สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- จีรวรรณ สาคร และศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2563). สภาพและปัญหาในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนละอออุทิศ. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. 16(2): 155 - 172.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- เปมิกา ไทยชัยภูมิ. (2561). การศึกษาบทบาทครูในการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ. (2554). *คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม = Classical test theory*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2564). *แนวทางการส่งเสริมคุณภาพสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2567). *สุขภาพและสภาพแวดล้อมต่อการเรียนรู้ของเด็ก*. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaihealth.or.th/get-to-know-thaihealth/contact-thaihealth/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *รายงานประจำปี 2556 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากับเส้นทางพัฒนาการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. (2556). *แนวทางการดำเนินงานการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากเด็ก ในศูนย์เด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- Kaemkate, W. (2012). *Behavioral research science methodology*. (3rd ed.). Bangkok: The Publisher of Chulalongkorn University.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*. 10(11): 607-610.
- Missouri Department of Elementary and Secondary Education. (2009). *Missouri pre-k physical development, Health and Safety Standards*. Retriever form <https://dese.mo.gov/childhood/child-care/forms>.
- Nunnally, J. C. (1967). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Thorndike, R. M. (1991). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York: Macmillan.
- Wiersma, W. & Jurs, S. G. (2005). *Research methods in education: An introduction*. (8th ed). Massachusetts: Pearson Education.